

ประโยค ๑-๒
แปล มครเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๘

แปล โดยพยัญชนะ

๑. เอโก กิร ภูมพิกปุโต, ปีตริ กาลกเต, เขตเต จ ฆเร จ สพพกมมานิ
อตตนา ว กโรโต มาตริ ปุชชคฺคิ ฯ อถสฺส มาตา "กุมาริกํ เต ตาต อานะสฺสามิตี
อาห ฯ "อมฺม มา เอวํ วเทถ, อหํ ยาวซีวํ ตุมฺเห ปุชชคฺคิสฺสามิตี ฯ "ตาต เขตเต จ ฆเร
จ กิจจํ ตวเมว กโรสิ, เตน มยฺหํ จิตฺตสฺสขํ นาม น โหติ, อานะสฺสามิ เตติ ฯ โส ปฺนปฺนํ
ปุชชคฺคิปีตวาปี ตุนฺหิ อโหสิ ฯ สา เอกํ กุลํ คนฺตุํ เกหา นิภขมิ ฯ อถ นํ ปุโต
"กตรกุลํ คจฺฉณชาติ ปุจฺฉิตฺวา, "อสุกนฺนามาติ วุตฺเต, ตตฺถ คมนํ ปุชฺเชเตวา อตฺตโน
อภิวจฺจิตํ กุลํ อาจิกฺขิ ฯ สา ตตฺถ คนฺตฺวา กุมาริกํ วาเรตฺวา ทิวสํ วาฏฺฐเปตฺวา ตํ
อานะตฺวา ตสฺส ฆเร อกาลิ ฯ สา วณฺณา อโหสิ ฯ อถ นํ มาตา "ปุตฺต ตวํ อตฺตโน
รุจฺยา กุมาริกํ อานาเปสิ, สา อิทานิ วณฺณา ชาตา, อปุตฺตกณฺจ นาม กุลํ วินสฺสติ,
ปเวณิ น ฆฎฺฐิติ, เตน อณฺเฏ เต กุมาริกํ อานะสฺสามิตี, เตน "อลํ อมฺมาตี วุจฺจมานาปี
ปฺนปฺนํ กเถสิ ฯ (ชมมปทฎฺฐกถาย ปจฺจโม ภาโค/หน้า ๔๒ - ๔๓)

แปล โดยอรรถ

๒. สา (วิสาขา) กิร อังครภูเจ ภทฺทियนคเร เมณฑกเสฏฺฐิจฺปุตฺตสฺส ฌณฺชยเสฏฺฐิจฺโน
อคฺคคมเทสิยา สุมฺนาเทวียา กุจฺฉิสฺสึมิ นิพฺพตฺติ ฯ ตสฺสา สตฺตวสฺสสิกกาลे สตฺถา
เสลพฺราหฺมณาทึนํ โพรเนยฺยพฺนธฺวานํ อุปนิสฺสยสมฺปตฺตี ทิสฺวา มหาภิกฺขุสงฺฆปริวาริ จาริกํ
จรมานิ ตํ นครํ ปาปฺณิ ฯ ตสฺมิณฺจ สมเย เมณฑโก คหปติ ตสฺสึมิ นครे ปณฺจหนํ
มหาปฺญญาณํ เชฏฺฐโก หุตฺวา เสฏฺฐิจฺญฺจาณํ กาวเรติ ฯ ปณฺจ มหาปฺญญา นาม "เมณฑโก

เสฏฐี, จนุทปทุมมา นาม ตสเสว เชฏฐกภริยา, ตสเสว เชฏฐกปุตุโต ธนชโย นาม,
 ตสส ภริยา สุมนาเทวี นาม, เมณฑกเสฏฐิสส ทาสี ปุณฺโณ นามติ ฯ น เกวลญจ
 เมณฑกเสฏฐีเยว, พิมพิสาร์วณโย ปน วิชิตะ ปณฺจ อมิตโกคา นาม อเหตุ "โชติโย, ชฎิล,
 เมณฑโก, ปุณฺณโก, กากวลลियोติ ฯ เตสุ อัย เมณฑกเสฏฐี ทสพลสส อตฺตโน นคร
 สมปตฺตภาวํ ฌตฺวา ปุตฺตสส ธนชยเสฏฐิโน ธีตรํ วิสาขํ ทาริกํ ปกฺโกสาเปตฺวา อาท "อมฺม
 ตฺยหํปิ มงฺคลํ, อมฺหากํปิ มงฺคลํ, ตว ปริวาเรหิ ปณฺจหิ ทาริกาสเตหิ สหฺธิ ปณฺจ รตฺสทานิ
 อารุหฺ ทปณฺจหิ ทาสีสเตหิ ปริวฺตา ทสพลสส ปจฺจคฺคมนํ กโรหิติ ฯ (ธมฺมปทญฺจกถาย
 ตติโย ภาโค/หน้า ๔๕ - ๔๖)

— ❖ ❖ ❖ —

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑-๒ แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ได้ยินว่า อ.บุตรของกุกุมพีคนหนึ่ง ครั้นเมื่อบิดาเป็นผู้มีกัลยาณกรรมกระทำแล้ว เป็นอยู่ กระทำอยู่ซึ่งการงานทั้งปวง ท. ในนาด้วย ในเรือนด้วย ด้วยตนนั้นเทียว ปรนนิบัติแล้ว ซึ่งมารดา ฯ ครั้นนั้น อ.มารดา ของบุตรของกุกุมพีนั้น กล่าวแล้วว่า แน่พ่อ อ.เรา จักนำมาซึ่งนางกุมาริกาคนหนึ่งเพื่อเจ้า ดังนี้ ฯ อ.บุตร ของกุกุมพีนั้น กล่าวแล้วว่า ข้าแต่แม่ อ.ท่าน ท. ขอจงอย่ากล่าวอย่างนี้ อ.กระผมจักปรนนิบัติ ซึ่งท่าน ท. ตลอดกาลเพียงไรแห่งชีวิต ดังนี้ ฯ อ.มารดา กล่าวแล้วว่า แน่พ่อ อ.เจ้านั้นเทียว ย่อมกระทำซึ่งกิจในนาด้วย ในเรือนด้วย เพราะเหตุนี้ ชื่อ อ.ความสุขแห่งจิต ย่อมไม่มีแก่เรา อ.เรา จักนำมา (นางกุมาริกา) เพื่อเจ้า ดังนี้ ฯ อ.บุตรนั้น แม้ห้ามแล้วบ่อยๆ เป็นผู้หนึ่ง ได้เป็นแล้ว ฯ อ.มารดานั้น ออกไปแล้วจาก เรือน เพื่ออันไปสู่ตระกูลหนึ่ง ฯ ครั้งนั้น อ.บุตร งามแล้ว ซึ่งมารดานั้นว่า อ.ท่าน ท. จะไปสู่ ตระกูลไหน ดังนี้ ครั้นเมื่อคำว่า อ.เรา จะไปสู่ตระกูลชื่อโน้น ดังนี้ อันมารดากล่าวแล้ว ปฏิเสธ แล้ว ซึ่งการไปในตระกูลนั้น บอกแล้วซึ่งตระกูลอันอันตนชอบใจแล้ว ฯ อ.มารดานั้น ไปแล้วใน ตระกูลนั้น ขอแล้วซึ่งนางกุมาริกา กำหนดแล้วซึ่งวัน นำมาแล้ว ซึ่งนางกุมาริกานั้น ได้กระทำแล้ว ในเรือนเพื่อบุตรนั้น ฯ อ.นางกุมาริกานั้น เป็นหมั้น ได้เป็นแล้ว ฯ ครั้งนั้น อ.มารดา กล่าวแล้ว กะบุตรนั้นว่า แน่ลูก อ.เจ้า ยังเราให้นำมาแล้ว ซึ่งนางกุมาริกา ตามความชอบใจของตน ในบัดนี้ อ.นางกุมาริกานั้น เป็นหมั้น เกิดแล้ว ก็ อ.ตระกูล ชื่ออันมีบุตรหามิได้ ย่อมฉิบหาย อ.เชื้อสาย ย่อมไม่สืบต่อ* เพราะเหตุนี้ อ.เรา จักนำมา ซึ่งนางกุมาริกาอื่น เพื่อเจ้า ดังนี้ ฯ อ.มารดา แม้ผู้อันบุตรนั้นกล่าวอยู่ว่า ข้าแต่แม่ อ.อย่าเลย ดังนี้ กล่าวแล้วบ่อย ๆ ฯ

* แปลว่า อ.เชื้อสาย อันบุตร ย่อมไม่สืบต่อ ก็ได้

แปล โดยอรรถ

๒. ดังได้สดับมา นางวิสาขานั้น เกิดในท้องของพระเทวีชื่อว่าสุมนา ผู้เป็นภริยาหลวงของ ฌณชัยเศรษฐี ผู้เป็นบุตรของเมณฑกเศรษฐี ในภัททียนครแคว้นอังคะ ฯ ในเวลาที่นางมีอายุ ๗ ขวบ พระศาสดาทรงเห็นความถึงพร้อมแห่งอุปนิสัยของเหล่าบุคคลผู้มีเผ่าพันธุ์ที่พึงแนะนำเพื่อตรัสรู้ มีเสลพรหมณ์เป็นต้น มีภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่เป็นบริวาร เสด็จจาริกไปถึงพระนครนั้นแล้ว ฯ ก็ ในสมัยนั้น เมณฑกคฤหบดี เป็นหัวหน้าของผู้มีบุญมาก ๕ คน ในพระนครนั้น ครองตำแหน่ง เศรษฐีอยู่ ฯ ชื่อว่าคนที่บุญมาก ๕ คน คือ เมณฑกเศรษฐี ภริยาหลวงของเศรษฐีนั้นเองนามว่า จันทปทุมมา บุตรคนโตของเศรษฐีนั้นเองชื่อว่าฌณชัยเศรษฐี ภริยาของฌณชัยนั้นชื่อว่าสุมนาเทวี คนใช้ของเมณฑกเศรษฐีชื่อว่าปุณณะ ฯ ใช้จะมีแต่เมณฑกเศรษฐีแต่ผู้เดียวเท่านั้นก็ทำไม่ ก็ใน แคว้นของพระเจ้าพิมพิสาร ก็ได้มีคนผู้มีโภคะนับไม่ถ้วน ๕ คน คือ ไซตียะ ชฎิละ เมณฑกะ ปุณณะ กากวัลลียะ ฯ ในท่านเหล่านั้น เมณฑกเศรษฐีนี้ ได้ทราบว่ พระทศพลเสด็จถึง พระนครของตน จึงให้เรียกเด็กหญิงวิสาขาซึ่งเป็นลูกสาวของฌณชัยเศรษฐีผู้เป็นบุตรมา บอกว่า แม่หนู เป็นมงคลทั้งแก่เจ้า ทั้งแก่พวกเรา แม่หนูกับพวกเด็กหญิงบริวารของเจ้า ๕๐๐ คน จงขึ้นรถ ๕๐๐ คัน แวดล้อมด้วยนางทาสี ๕๐๐ คน ทำการต้อนรับพระทศพลเถิด ฯ

พระเทพปริยัติสุธี อินุทปณฺโณ วัดบพิตรพิมุข
สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย.
ตรวจแก้.